

Za doktorski študij se pripravi individualen študijski program, ki je vezan na vsebino doktorskega dela.

Zaenkrat je program podiplomskega študija usmerjen na področje izobraževanja, načrtujemo pa razširitev programa z različnimi smermi znotraj geografije.

GEOGRAFSKI RAZISKOVALEC Darja Gros

Nedavno je pri založbi Mladinska knjiga izšel slovenski prevod zbirke **Geografski raziskovalec** britanskega avtorja Philipa Sauvaina. Zbirka treh knjižic s po 30 stranmi srednjega formata v trdi vezavi obravnava naravnogeografske elemente pokrajine: gore, reke in doline ter morja in oceane. Je bogato opremljena s skicami in fotografijami, ki popestrijo sicer kratko in preprosto razlago. Na koncu vsake knjižice sta dodana še slovar in indeks.

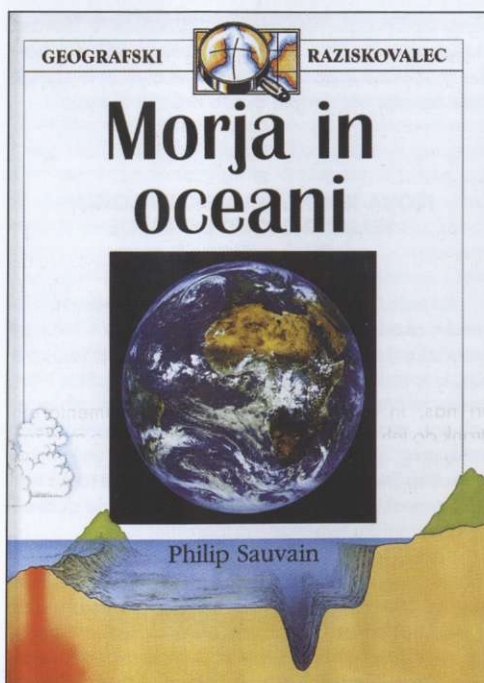
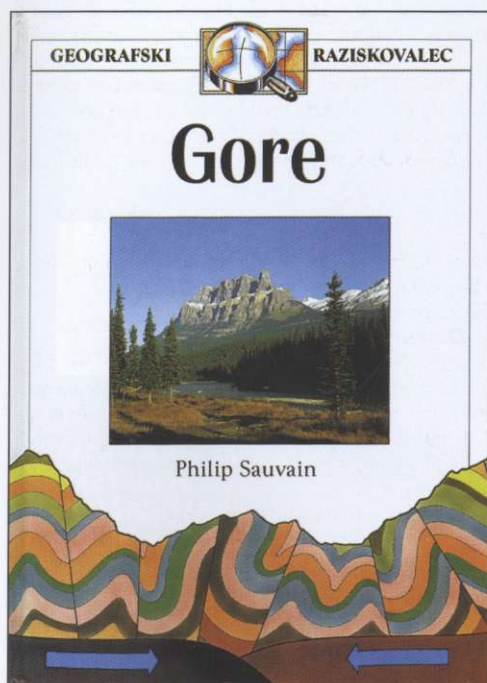
Vsaka knjižica je razdeljena na 12 tematskih sklopov, predstavljenih iz različnih zornih kotov, vendar zaključeni v celoto, ki nam v zaporedju ponujajo odgovore na vprašanja, kako in zakaj so različni geografski pojavi nastali, kako se razvijajo in spreminjajo ter kako vplivajo na življenje ljudi.

Prva knjižica v zbirki govori o **gorah**. Sprva primerja najvišje vrhove celin, sledi razlaga o nastanku gora in njihovem preoblikovanju v ledeni dobi. V na-

daljevanju izvem nekaj o gorskem podnebju, rastlinstvu in živalstvu. V knjižici najdemo med drugim tudi odgovore na vprašanja, zakaj na Kilimandžaru, ki se nahaja blizu ekvatorja, ležita sneg in led vse leto, zakaj nekatere živali spreminjajo barvo, katere nevarnosti prežijo na ljudi v gorah, na kakšen način poteka promet po strmih pobočjih, kako lahko izraba naravnih virov osiromaši gorsko okolje, zakaj je kmetovanje v gorah tako težko in kako gorsko okolje izrabiti za turizem (primer Chamonixa v Franciji). Nenazadnje nas avtor opozori tudi na občutljivo gorsko okolje in varovanje le-tega pred škodljivimi učinki.

Reke in doline so vsebinsko nadaljevanje prve knjižice. Tu spoznamo reke od izvira do izliva, hkrati pa tudi izvemo, kako so reke sploh nastale, kako oblikujejo doline, slapove in soteske, zakaj vijugajo in kakšni so učinki, kadar prestopijo bregove. Kako človek lahko nadzoruje rečni tok, je prikazano na primeru velikega sistema rek Misisipi in Misuri. Izraba rečnih tokov nam je predstavljena preko rekreacije ob rekah in na njih, rečnega prometa ter jezov z velikimi akumulacijskimi jezeri, ki v mnogih sušnih državah služijo kot viri pitne vode, za namakanje polj, pogosto pa jih izrabljajo tudi za proizvodnjo hidroenergije. Na koncu avtor posveti nekaj prostora tudi človekovim dejavnostim, ki škodijo vodam, oziroma (ne)sožitju človeka z naravo.

Tretja knjižica, **Morja in oceani**, je po zasnovi podobna prvima dvema. Tu izvem, zakaj je Zem-

lja iz veselja videti modra, da se ognjenika na Havajskem otočju dvigata z oceanskega dna več kot 9500 m visoko, da školjke in polži dobijo kalcijev karbonat, ki ga potrebujejo za nastanek svojih lupin, v morški vodi, kako nastajajo tropski viharji in zakaj oceani nikoli ne mirujejo. V nadaljevanju se knjižica dotakne še rastlinstva in živalstva ter globokomorskega življenja, nato pa sledi prehod na kopno (kako oceani oblikujejo obale, zakaj so nekatere obale ogrožene, kako jih ponekod varujejo, kako človek izrablja morja). Nazadnje so deležna pozornosti še prizadevanja številnih držav, da bi zmanjšale onesnaževanje morij in oceanov.

V vsaki knjižici na koncu vsakega vsebinskega sklopa srečamo »geografskega raziskovalca«, ponazorjenega z lupo nad zemljevidom, ki nas vabi k sodelovanju na zelo različne načine in z različnimi nalogami. Postavi nas v položaj vodnogospodarskih inženirjev, ki projektirajo velike rečne zajeze, spet drugič smo televizijski poročevalci, ki poročamo o poplavih, ali pa izvajalci preprostih poskusov, ki jih lahko opravimo kar doma. Nekatere naloge zahtevajo nekaj računanja, druge pogovor s prijatelji, tretje samo razmišljanje. Na koncu je v vsaki knjižici ob delu z zemljevidom potrebno uporabiti tudi svinčnik ter pojme, osvojene s pomočjo knjižice, vnesti na zemljevid in odgovoriti na vprašanja, s čimer lahko v grobem preverimo razumevanje osvojene snovi.

Zbirka je dobrodošlo dopolnilo pri učenju zemljepisa v osnovnih šolah, saj učenca spodbuja k odkrivanju in opazovanju naravnih procesov v lastnem okolju, obenem pa učenec spozna tudi svetovne ekološke značilnosti in probleme, zlasti ekološke, ki zadnje čase čedalje bolj krojijo usodo našega planeta.

NOVA KNJIGA O METODOLOGIJI TEMATSKE KARTOGRAFIJE Drago Kladnik

Pri založbi Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je v kratkem času izšla že druga knjiga v zbirki Geografija Slovenije, ki jo izdaja geografski inštitut Antona Melika. Njen naslov je Metodologija tematske kartografije Nacionalnega atlasa Slovenije. Avtorica je inštitutska sodelavka mag. Jerneja Fridl. Zaradi pomanjkanja tovrstne strokovne literature je predstavljena knjiga ena od redkih slovenskih študij, ki znanstveno preučuje področje računalniške tematske kartografije.

Knjiga je plod avtoričinega podiplomskega usposabljanja ter sodelovanja pri razvojnoraziskovalnem projektu Nacionalni atlas Slovenije, ki je v knjižni obliki pod naslovom Geografski atlas Slovenije ugledal luč sveta pred slabim letom dni. Pri snovanju projekta in njegovi izvedbi je bila članica vodstva, članica

uredniškega odbora, urednica zemljevidov in kartografina.

Za nacionalne atlase je značilno, da s pomočjo tematskih kart različnih znanstvenih disciplin predstavljajo temeljne značilnosti naravnih in družbenih razmer ter razvoja posameznega naroda oziroma države. Prvi nacionalni atlas so že leta 1899 izdali na Finskem. Po njegovem zgledu so jih pripravljali tudi v drugih bolj razvitih državah, kjer so spoznali, da so grafične ponazoritve prostorskih podatkov nepogrešljiv vir za prostorsko, gospodarsko-politično ali kakršnokoli drugo načrtovanje razvoja države. Pomembne so tudi kot učni pripomoček. Do leta 1966 se med evropskimi državami priprave nacionalnih atlasov niso lotile le še Irska, Albanija in nekdanja Jugoslavija.

Prva resnejša ideja o slovenskem nacionalnem atlasu se je porodila leta 1969, do dokončne realizacije pa so morala preteči še skoraj cela tri desetletja. Ker smo bili Slovenci med zadnjimi snovalci, smo se lahko oprli na množico dragocenih izkušenj, tudi iz sosednjih držav. Hkrati so se z razvojem računalništva pojavile povsem nove okoliščine, ki so omogočile mnogo cenejšo izdelavo te pomembne publikacije.

V pričujoči knjigi so predstavljena vsa pomembnejša teoretična in praktična kartografska spoznanja pri pripravi 190 tematskih kart za naš prvi nacionalni atlas. Opisane so vse stopnje delovnega procesa,

